

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge forslag til ændring af gældende regler for alders- og førtidspensionister, hvorefter det udbetalte pensions beløb ikke reduceres som følge af, at pensionisterne og disses ægtefæller eller samlevere opbærer anden skattepligtig indkomst.

(Medlem af Inatsisartut Siumut Gruppen, Siumut)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Sociale Anliggender)

1. behandling

Tak for spørgsmålet, som retter fokus på alders- og førtidspensionisters indkomst- og arbejdsmuligheder samt på arbejdsmarkedets behov for arbejdskraft for at sikre erhvervsudviklingen.

Pensionister og seniorer er vort samfunds ”grå guld”, da de har lang livserfaring og lang erfaring på arbejdsmarkedet. Samtidig har nogle ældre medborgere interesse og kræfter til at blive på arbejdsmarkedet efter det fyldte 65. år, som er aldersgrænsen for alderspension. Her skal bemærkes, at middellevetiden for mænd er 66,3 år og for kvinder 71,3 år. For førtidspensionisternes vedkommende viser førtidspensionsredegørelsen fra EM 2008, at mange førtidspensionister gerne vil være aktive på arbejdsmarkedet i det omfang, det er muligt på grundlag af deres nedsatte arbejdssevne.

Naalakkersuisut er enige i, at samfundet har brug for mest mulig arbejdskraft for at sikre erhvervsudviklingen. Naalakkersuisut er endvidere ikke afvisende overfor, at arbejdsmarkedet måske kan indrettes bedre i forhold til, at flere ældre kan blive på arbejdsmarkedet, når de ønsker det.

Naalakkersuisut skal bemærke, at der pr. 1. juli 2007 blev gennemført en reform af alderspensionslovgivningen, hvor pensionsbeløbet blev forhøjet. Alderspensionsreformen tilgodeså endvidere de pensionister, som har anden indtægt f.eks. i form af private pensioner eller i form af lønindtægt, hvis de fortsat er erhvervsaktive, idet biindtægtsgrænserne blev forhøjet til det dobbelte. Dvs. alderspensionister fik mulighed for at tjene dobbelt så meget i anden indtægt før reduktion i alderspensionen.

Pensionsreformen ændrede dog ikke på det grundlæggende princip, at den offentlige alderspension er en social pension, som først og fremmest skal hjælpe de alderspensionister, der har det vanskeligst rent økonomisk. Derfor beregnes den offentlige alderspensions størrelse ud fra anden indkomst, herunder også på grundlag af en eventuel ægtefælles eller samlevers skattepligtige indkomst.

Det fremlagte beslutningsforslag vil ændre på dette grundlæggende princip, hvis alderspensionen ikke længere skal indtægtsreguleres. Herved begunstiges alene ældre medborgere, som har anden indtægt, - ikke de ældre medborgere, som har det vanskeligst økonomisk. Forslaget tilgodeser således mellem- og højindkomstpensionisterne. For Landskassen vil forslaget betvirke en merudgift til pension på ca. 85 mio. kr., hvor de ekstra skatteindtægter er indregnet. Inatsisartut blev orienteret om denne merudgift på EM 2009 under dagsordenspunkt 55.

Naalakkersuisut mener, at arbejdsaktive skal tage ansvar for egen alderdom ved at spare op til alderdommen i løbet af et aktivt arbejdsliv. Egen opsparing til alderdommen er i dag mere udbredt end tidligere, og der er i dag mange pensionsordninger såvel private som via ansættelsesforhold. Herved reduceres behovet for pension fra det offentlige væsentligt og det offentlige kan koncentrere sine økonomiske ressourcer om de økonomisk svage pensionister.

I forhold til beslutningsforslaget skal Naalakkersuisut endvidere gøre opmærksom på, at sociallovgivningen generelt bygger på et grundprincip om, at alle borgere har en forsørgelsespligt over for sig selv og deres familie, – den gensidige forsørgelsespligt. For at sikre en pensionist en vis egen indtægt vil en alderspensionist, der ikke selv har en personlig indtægt, altid være berettiget til at få udbetalt 50 % af det højeste grundbeløb for en enlig pensionist, uanset ægtefællens eller samleverens skattepligtige indkomst. Endvidere har en førtidspensionist krav på at få udbetalt 20 % af pensionsbeløbet for en enlig førtidspensionist, uanset skattepligtig indkomst, herunder evt. samlevers eller ægtefælles indkomst.

Den gensidige forsørgelsespligt betyder, at vi alle har et ansvar for vores nærmeste. Spørgsmålet er, om tiden er inde til at ophæve den gensidige forsørgelsespligt med udgangspunkt i den økonomi, som vi har på nuværende tidspunkt.

Den offentlige sektor er hårdt presset økonomisk og tiden er inde til at vurdere ordningerne i vores velfærdssamfund. Derfor har Naalakkersuisut nedsat Skatte- og Velfærdskommissionen, som allerede er fremkommet med et oplæg fra maj 2010, og som vil fremlægge sin afsluttende rapport og anbefalinger i februar 2011.

Skatte- og Velfærdskommissionen arbejder med en målsætning om et incitament for alle til at arbejde og forsørge sig selv og vil blandt se på de relevante sociale ordninger. Eventuelle ændringer i alders – og førtidspensionsordningerne afventer derfor kommissionens anbefalinger, hvorefter der skal tages stilling de langsigtede prioriteringer til sikring af et selv bærende samfund.

Naalakkersuisut tager til efterretning, at der er flere forslag til EM 2010 på alders- og førtidspensionsområdet og ser frem til at vurdere alle aktuelle muligheder i fremtiden.

Med disse bemærkninger anbefaler Naalakkersuisut, at forslaget i sin foreliggende form ikke imødekommes.